

man kan øse Kundskab om, hvor mange Børn der have været tilstede og stadig ere tilstede. Fremdeles burde enhver saadan Skole — denne Fordring indeholdes tildeels i den, at der skal forelægges en Plan — angive, hvilke Bøger den vil bruge, hvilke Lærebøger den nærmest vil holde sig til i Religion eller Bibelhistorie, eller, hvis den slet ikke vil holde sig til nogen, saa dog nærmere angive de hellige Ord, som den vil lægge til Grund for Underviisningen; fremdeles bør der angives, hvilken Læsebog Skolen vil bruge, thi det er bitterligt, hvilke Misgreb der i denne Henseende begaaes, idet Bøger, som ere fortrinlige til at bruges som Læsebøger, ofte tilsidefattes, saa at den almindelige Dannelse, som flere af Læsebøgerne i Almueskolerne ved en fortræffelig encyklopædift Sammenstilling give, gaaer tabt for Børnene i Fristolerne; jeg tænker her paa Hjorts bekjendte Børneven, Birchs Læsebog og flere andre. Naar en Skole vilde gaae ind paa disse Fordringer: fremlægge en Plan, indføre en Journal, angive sin Lærebog i Religion og sin Læsebog, saa vilde der vistnok ikke være Noget til Hinder for, at man paalagde Sogneforstanderskabet eller rettere Skolebestyrelsen i et saadant Sogn at holde Examen i Skolen selv. — Der er endnu en Betingelse, en udbortes Betingelse, hvortil jeg imidlertid ikke troer det er nødvendigt at stille særlig Fordring, da den vistnok allerede er stillet af den objektive, almindelige Lovgivning, nemlig at Skolelokalet skal være saa stort i Forhold til Børnenes Antal, at Lovgivningens almindelige Fordringer om Skolerum og Ventilation kunne fyldestgøres. — Naar altsaa en Skole havde passende Lokale og i Øvrigt opfyldte de Fordringer, jeg har nævnt, vilde jeg ansee den aldeles kvalificeret til at modtage Anerkjendelse, forsaavidt den Lærer, der skal udføre Gjerningen, tillige beviser, at han er udrustet til forsvarelig at kunne gjøre det. I denne Henseende er det foreslaaet, at naar en Skole forlanger denne Anerkjendelse, skal Læreren for den kommunale Skolebestyrelse fremlægge saadanne Vidnesbyrd om Duelighed, som denne maatte finde tilstrækkelige, hvortil dog ikke fordres, at den Paagjældende skal have underkastet sig den besværlige Skolelærereksamen. Det er altsaa Sogne-

forstanderskabet tilligemed Præsten, der skal bedømme Læreren's Duelighed; efter min Mening vilde det være ønskeligere, om Skolebestyrelsen kom til at afgive denne Bedømmelse. Smid- lertid er det jo engang givet frit, at Enhver kan vælge til Lærer for sine Børn, hvem han vil, og jeg kan saaledes ikke have Meget imod, at Valget af Læreren stadfæstes af den lokale Skolebestyrelse, naar Skolen først fra andre Sider er anerkjendt, nemlig af Skolebestyrelsen; thi førend den lokale Skolebestyrelse skal kunne anerkjende en saadan Lærer, maa jo Skolen selv være anerkjendt, og jeg seer ikke rettere, end at det ogsaa er Meningen, skjøndt det er mindre tydeligt fremsat, at selve Skolen skal anerkjendes af Skolebestyrelsen. Der staaer nemlig: „Naar en privat Skole ønsker de besværlige halvvaarlige Examinere afholdte paa selve Skolen, da maa den Lærer, som forestaaer samme, mindst 3 Maanedere før Examen anmelde Skolens Tilværelse for Skolebestyrelsen.“ Dette Ord „Skolebestyrelsen“, som synes modsat den „kommunale Skolebestyrelse“, der staaer to Linier nedenfor, maa vistnok bethyde Skolebestyrelsen, thi ellers blev det jo begge Steder den samme Skolebestyrelse. Jeg mener, at man maa holde paa, at det skal være Skolebestyrelsen, for hvem Læreren skal anmelde Skolens Existent og godtgjøre, at den besøges af mindst 10 Børn, og for hvem han tillige, som jeg har foreslaaet, skal forelægge Plan osv., og at Skolebestyrelsen dernæst skal underrette vedkommende lokale Skolebestyrelse om, at denne Skole kan blive anerkjendt, naar sidstnævnte Skolebestyrelse finder, at Læreren har Duelighed dertil. Med disse saa Tillæg skulde jeg ikke have Noget imod, at en Lov af dette Indhold emanerer.

Smidlertid er jeg kun kommen til Midten af § 2, men det hedder nu videre: „Skolebestyrelsen er da forpligtet til at afholde Examen paa selve Skolen, ved hvilken Skolens Lærer selv examinerer.“ I den første Deel af denne Sætning er jeg, hvad der allerede vil være fremgaaet af hvad jeg har udtalt, uden al Betænkelighed enig, nemlig at Skolebestyrelsen skal være forpligtet til at afholde Examen paa selve Skolen; men jeg veed virkelig ikke, hvorfor man vil tilføie en særegen Regel for denne